

The background of the entire page is a low-angle photograph of several modern skyscrapers with glass facades. The buildings are curved and reflect the sky, creating a sense of height and architectural grandeur. The sky is a clear, deep blue.

**Nowe zasady
zwolnienia z VAT**
dla małych firm
działających w UE

Nowe zasady zwolnienia z VAT dla małych firm działających w UE

Na początku 2025 roku weszły w życie nowe przepisy dotyczące zwolnień z VAT dla małych firm działających na terenie Unii Europejskiej. Zmiany te mają na celu uproszczenie procedur i zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla przedsiębiorców prowadzących działalność transgraniczną. Kluczową zmianą jest możliwość korzystania pod pewnymi warunkami ze zwolnienia z VAT nie tylko w kraju siedziby, ale również w innych państwach członkowskich UE.

Od 1 stycznia 2025 roku obowiązuje nowa procedura zwolnień z VAT

Procedura SME (Small Medium-sized Enterprise; czyli polskie “małe średnie przedsiębiorstwa”) została wprowadzona na mocy Dyrektywy Rady (UE) 2020/285 z 18 lutego 2020 r., a w Polsce wdrożona ustawą z 8 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług. Od 1 stycznia 2025 roku regulacje te umożliwiają małym przedsiębiorstwom możliwość korzystania ze zwolnienia z VAT w państwach członkowskich UE innych niż kraj siedziby. W poprzednim systemie firmy musiały rejestrować się do VAT w każdym kraju prowadzenia działalności. Procedura służy ograniczeniu obowiązków administracyjnych dla małych przedsiębiorstw działających transgranicznie. Przedsiębiorcy mogą fakultatywnie wybrać stosowanie tej procedury. Oznacza to, że mogą, ale nie muszą z niej korzystać. Decyzja pozostaje po stronie przedsiębiorcy.

Korzystanie z nowej procedury możliwe po spełnieniu określonych warunków

Aby skorzystać z procedury SME, przedsiębiorstwo musi spełnić kilka kluczowych warunków. Najważniejszym jest nieprzekroczenie rocznego obrotu w wysokości 100 000 euro łącznie we wszystkich krajach UE (w bieżącym i poprzednim roku podatkowym). Dodatkowo firma musi przestrzegać lokalnych limitów zwolnień z VAT w poszczególnych krajach (np. w Polsce jest to 200 000 zł). Przedsiębiorstwo nie może również prowadzić działalności w sektorach wyłączonych ze zwolnienia w danym kraju. Ważne jest także, by kraj, w którym firma chce skorzystać ze zwolnienia, miał wdrożoną procedurę SME, gdyż nie wszystkie państwa członkowskie ją wprowadziły. Próg 100 000 euro nie jest liczony proporcjonalnie do okresu prowadzenia działalności gospodarczej. Przeliczenia na złote wartości wyrażonych w walutach obcych dokonuje się według kursu wymiany opublikowanego przez Europejski Bank Centralny w pierwszym dniu roku podatkowego. W przypadku niektórych państw członkowskich wymagane jest dodatkowo wskazanie obrotów osiągniętych za dwa lata wstecz przed złożeniem uprzedniego powiadomienia.

W ramach procedury SME wprowadzono jednolity system identyfikacji

W ramach procedury SME wprowadzony został specjalny system identyfikacji podatników. Po złożeniu uprzedniego powiadomienia i spełnieniu warunków, przedsiębiorstwo otrzymuje indywidualny numer identyfikacyjny z kodem EX (np. dla polskiej firmy format to PL[numerNIP]-EX). Numer ten służy wyłącznie do celów procedury SME i nie zastępuje numeru VAT-UE. Co istotne, można jednocześnie posiadać numer EX i być zarejestrowanym jako podatnik VAT-UE. Weryfikację ważności numeru EX można przeprowadzić na specjalnej platformie unijnej SME-on-the-web, która jest dostępna od 1 stycznia 2025 roku. W przypadku podatników zwolnionych z VAT w Polsce, ale zarejestrowanych jako podatnicy VAT UE, naczelnicy urzędów skarbowych z urzędu aktualizują ich status na „podatnika VAT zwolnionego” w związku z wyborem SME i uwidaczniają tę informację na tzw. białej liście.

Pod pewnymi warunkami można korzystać z nowej procedury i systemu VAT OSS

Procedura SME i system VAT OSS wzajemnie się wykluczają w ramach tego samego państwa członkowskiego, ponieważ VAT OSS dotyczy rejestracji do VAT, podczas gdy SME oznacza zwolnienie z VAT. Jednakże przedsiębiorca może jednocześnie korzystać z procedury SME w niektórych krajach, a w innych stosować VAT OSS. Jest to szczególnie istotne w przypadku przekroczenia progów zwolnienia w poszczególnych państwach. Przykładowo, firma może być zwolniona z VAT w Niemczech i Francji (SME), a jednocześnie rozliczać się przez VAT OSS w Czechach. System jest elastyczny i pozwala na dostosowanie do indywidualnych potrzeb przedsiębiorstwa. Warto jednak pamiętać, że mechanizmy SME oraz rozliczanie usług na zasadzie odwrotnego obciążenia (import usług) mają różne zakresy zastosowania i wzajemnie się wykluczają. Przypomnijmy, że VAT OSS (VAT One Stop Shop) to procedura umożliwiająca przedsiębiorcom rozliczanie podatku VAT z transakcji transgranicznych B2C (business-to-consumer) w jednym państwie członkowskim UE, zamiast rejestrowania się do VAT osobno w każdym kraju, w którym prowadzą sprzedaż.

Przepisy wymagają prawidłowego zgłoszenia działalności transgranicznej

Pierwszym kluczowym obowiązkiem w ramach procedury SME jest prawidłowa rejestracja i zgłoszenie. Przedsiębiorca musi złożyć tzw. uprzednie powiadomienie do Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście (w przypadku Polski). W powiadomieniu należy wskazać wszystkie

państwa, w których planuje się korzystać ze zwolnienia, oraz podać dane dotyczące rocznego obrotu w UE. Dokument ten musi być złożony elektronicznie przez system e-Urząd Skarbowy. W przypadku zmian w zakresie działalności konieczne jest składanie aktualizacji uprzedniego powiadomienia. Jest to fundamentalny element procedury warunkujący możliwość korzystania ze zwolnienia. Urząd skarbowy ma 35 dni roboczych na podjęcie decyzji po otrzymaniu uprzedniego powiadomienia, przy czym w przypadku konieczności dodatkowej weryfikacji termin ten może ulec wydłużeniu.

Przedsiębiorcy zobowiązani są do regularnego raportowania

Drugim istotnym obowiązkiem jest regularne składanie informacji kwartalnych. Przedsiębiorcy zarejestrowani w procedurze SME muszą składać raporty w ciągu miesiąca od zakończenia każdego kwartału (np., w Polsce jest to kwartalna informacja SME_IK). W raportach należy wykazać wysokość obrotów w euro za dany kwartał w każdym państwie członkowskim, włączając wartość sprzedaży w kraju siedziby. Termin złożenia informacji kwartalnej jest nieprzekraczalny i nie ulega wydłużeniu nawet jeśli przypada na dzień wolny. W przypadku błędów konieczne jest składanie korekt. Niedopełnienie tego obowiązku może skutkować utratą prawa do zwolnienia. Jeżeli numer EX został nadany w kwartale następującym po złożeniu tzw. uprzedniego powiadomienia, przedsiębiorca musi złożyć informacje kwartalne za kwartał, w którym złożono to powiadomienie, oraz za kolejne kwartały poprzedzające nadanie numeru EX.

System wprowadza konieczność stałego kontrolowania limitów obrotów

Trzecim kluczowym obowiązkiem jest stałe monitorowanie limitów obrotu. Przedsiębiorca musi na bieżąco kontrolować zarówno ogólny

limit unijny (100 000 euro), jak i limity krajowe w poszczególnych państwach członkowskich. W przypadku przekroczenia limitu unijnego firma ma tylko 15 dni roboczych na złożenie specjalnej informacji kwartalnej za okres od początku kwartału do dnia przekroczenia progu. Przekroczenie któregokolwiek z limitów skutkuje utratą prawa do zwolnienia - w przypadku limitu unijnego w całej UE, a w przypadku limitu krajowego w danym państwie członkowskim. W sytuacji przekroczenia limitu w danym kraju, przedsiębiorca może rozważyć rejestrację do VAT lokalnie lub skorzystać z procedury VAT OSS.

Zastosowanie procedury powoduje określone skutki prawne

Korzystanie z procedury SME wiąże się z pewnymi ograniczeniami i konsekwencjami. Najważniejszym jest utrata prawa do odliczenia VAT od towarów i usług wykorzystywanych w ramach dostaw zwolnionych z podatku. Oznacza to, że przedsiębiorca nie może odliczyć VAT naliczonego z faktur zakupowych związanych ze sprzedażą zwolnioną w innych państwach członkowskich. Ponadto, w przypadku rezygnacji ze zwolnienia, terminy jej skuteczności są ściśle określone i zależą od momentu złożenia informacji o rezygnacji. Przedsiębiorca musi dokładnie przeanalizować, czy korzyści ze zwolnienia przewyższają związane z nim ograniczenia. Rezygnacja ze zwolnienia staje się skuteczna od pierwszego

miesiąca kwartału następującego po kwartale zgłoszenia - jeśli zgłoszenie nastąpiło w pierwszym lub drugim miesiącu kwartału, lub od drugiego miesiąca następnego kwartału - jeśli zgłoszenie nastąpiło w ostatnim miesiącu kwartału.

Emilia Wolnowska
Partner w Dziale Doradztwa
Podatkowego BDO,
doradca podatkowy,
biuro w Poznaniu
tel.: +48 61 622 57 00
Emilia.Wolnowska@bdo.pl

Wdrożenie procedury SME wymaga profesjonalnego wsparcia eksperckiego

Wprowadzenie procedury SME stawia przed przedsiębiorcami szereg wyzwań wymagających specjalistycznej wiedzy. Kluczowe obszary, w których wsparcie ekspertów może okazać się niezbędne, obejmują: prawidłową ocenę możliwości zastosowania zwolnienia z uwzględnieniem specyfiki różnych państw członkowskich, analizę opłacalności w kontekście utraty prawa do odliczenia VAT, przygotowanie wymaganej dokumentacji rejestracyjnej, wsparcie w zakresie raportowania kwartalnego oraz monitorowania limitów w różnych walutach, a także pomoc w przypadku konieczności jednoczesnego stosowania procedury SME i VAT OSS. Ze wsparcia warto również skorzystać w procesie podejmowania decyzji o rezygnacji ze zwolnienia oraz w przygotowaniu strategii działania po przekroczeniu limitów obrotów.

Niniejszy materiał
nie stanowi
wyczerpującej
informacji podatkowej,
ani nie stanowi
opinii podatkowej.
Przed podjęciem
jakichkolwiek decyzji
prosimy o zasięgnięcie
szczegółowej porady
podatkowej.

BDO to międzynarodowa sieć niezależnych firm audytorsko — doradczych, których współpraca koordynowana jest z centralnego biura w Brukseli. Początki BDO sięgają 1963 roku. W Polsce BDO działa od 1991 roku. Mamy 5 biur, w: Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Wrocławiu, Katowicach.

BDO od lat doceniane jest w prestiżowych Rankingach dotyczących działalności m.in. Działów:
Audytu oraz Doradztwa Podatkowego.

Ostatnie wyróżnienia dla firmy dotyczą Rankingów:

Firm i Doradców Podatkowych Dziennika Gazety Prawnej za 2022 rok:

■ **I miejsce** Najlepsza Firma Doradztwa Podatkowego w kategorii firm średnich

Rzeczpospolitej i Parkietu za 2023 rok:

- **Najlepsza Firma Audytorska** (V miejsce)
- **Najbardziej Aktywna Firma na Giełdzie** (IV miejsce)
- **Najlepsza Firma Badająca Spółki Giełdowe** (IV miejsce)
- **Wyróżnienie z zakresu ESG**

BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa,
ul. Postępu 12, 02-676 Warszawa;
tel.: +48 22 543 16 00, fax: +48 22 543 16 01,
e-mail: office@bdo.pl